

V E N D I M
Nr.90, datë 25.7.2001

“NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË”

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Fehmi Abdiu,	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Zija Vuci,	Anëtar i “““
Gjergj Sauli,	Anëtar i “““
Alfred Karamuço,	Anëtar i “““
Tefta Zaka,	Anëtare e “““
Sokol Sadushi,	Anëtar i “““
Kristofor Peçi,	Anëtar i “““

me sekretare Arbenka Lalica, në datën 29.5.2001, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.30 Akti që i përket:

KëRKUES: Beglije Minarolli; Kudrete Hysa; Murat Petrela; Enver e Agim Preza; Gazmend, Mustafa e Ormir Fortuzi; Vjollca Velja, përfaqësuar nga avokate Liljana Ruli, me prokurë.

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Muhamer, Ahmet e Kadri Pazari; Zana Shima; Nermin Luzi; Zeqine Çaçi; Ndrçim, Donika e Engjell Kazazi; Fatbardha Rama, përfaqësuar nga avokati Dashamir Kore me prokurë.

Komisioni i kthimit dhe kompensimit të pronave Tiranë, në mungesë.

O B J E K T I:

1. Shpallja si antikushtetuese e vendimeve nr.1319, datë 12.3.1997 të Gjykatës së Rrethit Tiranë; nr.1515, datë 11.6.1997 të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr.1303, datë 7.11.1997 të Gjykatës së Kasacionit dhe nr.B-15, datë 19.12.2000 të Kolegjit Seleksionues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë

2. Shpallja si antikushtetuese e vendimeve të dhëna mbi kërkesën për rishikim nr.67, datë 18.12.1997 të Gjykatës së Rrethit Tiranë; nr.843, datë 6.5.1998 të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe nr.1478, datë 3.12.1998 të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë

Kërkesit kanë parashtruar këto shkaqe për shfuqizimin si antikushtetues të vendimeve të përmendura në objekt:

I. Argumentet për proces të parregullt:

1. Gjykatat janë mbështetur në vendimin nr.464, datë 13.8.1948 të Komitetit Ekzekutiv të qytetit të Tiranës për sekuestrim të pasurisë së Sheh Ali Pazarit, por nga ky akt del se prona nuk ka qenë e regjistruar në hipotekë në emër të tij. Po ashtu, Komisioni dhe gjykatat janë mbështetur në vendimin nr.233, datë 24.1.1994 të gjykatës së rrethit për vërtetim të faktit të pronësisë, por ky vendim është prishur nga Gjykata e Kasacionit. Në këto kushte, a mund të quhet procesi gjyqësor i rregullt?

2. Komisioni ka disponuar dy herë mbi të njëjtën pasuri duke njohur pronar Teqen Halvetiane dhe më pas Ali Pazarin. Gjykata refuzon kërkesën për të thirrur si palë Teqen Halvetiane.

3. Gjykata ka mbajtur qëndrim të njëanshëm, duke refuzuar kërkesën për ekspertim të vendimit nr.518, datë 2.2.1939 të Gjykatës së Paqit Tiranë. Duke qenë një provë vendimtare e dyshimtë, ekspertimi ishte i domosdoshëm për një proces të rregullt gjyqësor.

4. Në seancë është paraqitur ekzemplari origjinal i këtij vendimi nga pala e paditur, por ky vendim është kthyer pa të drejtë, në vend që të administrohej si provë dhe të përdorej si objekt ekspertimi. Më vonë, me kërkesë të prokurorisë është bërë ekspertimi me grup ekspertësh, të cilët konkludojnë se ky vendim është i falsifikuar.

5. Gjykatat nuk kanë zhvilluar hetim të plotë e të gjithanshëm, por kanë njohur si trashëgimtar të vetëm testamentar Sheh Ali Pazarin, pa u paraqitur si provë testamenti dhe pa u sqaruar nëse prekej rezerva ligjore.

6. Kemi vërtetuar prejardhjen e pasurisë objekt padie që nga viti 1917; për këtë kemi paraqitur dokumentet përkatëse.

7. Pasuria në pronësi të Ahmet Pazarit nuk është transkriptuar asnjëherë në hipotekë apo kadastrë në emër të djalit të tij Ali Pazari. Gjykata ka injoruar të gjitha provat që janë paraqitur për

këtë.

8. Gjykata, pa iu referuar ndonjë dispozite ligjore, lë të kuptohet se Ali Pazari ka fituar pronësinë me parashkrim, gjë që vjen në kundërshtim me Kodin Civil të asaj kohe.

II. Argumentet për shkelje të të drejtave kushtetuese në rishikim

1. Dosja gjyqësore e marrë në Arkivin e Shtetit përbënte një rrethanë të re me rëndësi vendimtare, por gjykata arsyeton se nuk përbën provë të re, pa treguar përse nuk ndikon në zgjidhjen e çështjes.

2. Vetëm nga numri dhe data e vendimit krijohet dyshimi se jemi para një anomalie, sepse nuk janë dhënë 518 vendime në më pak se një muaj.

3. Gjykata nuk e ka pranuar rishikimin për shkak se sipas neneve 494/e e 495 të Kodit të Procedurës Civile, duhet të jetë vërtetuar falsifikimi me vendim penal të formës së prerë. Ky është një qëndrim absurd sepse në rastet kur ndjekja penale nuk mund të fillojë çfarë do të bëhet?

4. Shprehja evazive, aspak profesionale se “vendimi nr.501, është një provë si gjithë të tjerat dhe nuk influencon në zgjidhjen e çështjes”, përbën thelbin e karakterit të kundërligjshëm të vendimit të Gjykatës së Lartë dhe të shkeljes së të drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Kristofor Peçi, përfaqësuesit e kërkuessve, të subjekteve të interesuar dhe bisedoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

Me padinë në Gjykatën e Rrethit Tiranë, kërkuessit kanë kërkuar anulimin e vendimit nr.1104, datë 23.9.1996 të Komisionit të Kthimit dhe Kompensimit të Pronave, i cili i kthente 651 m2 truall trashëgimtarëve të Sheh Ali Pazarit, me pretendimin se kjo pronë ka qenë e gjyshit Sheh Ahmet Pazari.

Gjithashtu, është kërkuar anulimi i dy vendimeve të tjera për troje me sipërfaqe 1891 m2 dhe 1110 m2, sepse për ato Komisioni ishte shprehur një herë më parë.

Gjykata e rrethit me vendimin nr.1319, datë 12.3.1997, ka rrëzuar padinë me arsyetimin se prona është sekuestruar në vitin 1948 në emrin e Sheh Ali Pazarit, se nga dokumentet rezulton se pronar i vetëm është Ali Pazari dhe se sipas vendimit nr.518, datë 2.2.1939 të Gjykatës së Paqit Tiranë, del ekzistenca e testamentit dhe mbajtja e pasurisë nga Ali Pazari si trashëgimtar testamentar.

Vendimi i gjykatës së rrethit është lënë në fuqi nga gjykata e apelit, ndërsa Gjykata e Kasacionit dhe Kolegji Seleksionues i Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, kanë vendosur mospranimin e rekruseve.

Kërkuessit kanë përdorur edhe mundësinë tjetër ligjore për rishikim të vendimit, por Gjykata e Rrethit Tiranë ka vendosur mospranimin e kërkesës me arsyetimin se vendimi i paraqitur nuk përbën provë të re shpresore që të ndikojë në zgjidhjen e çështjes. Ky vendim është lënë në fuqi nga gjykata e apelit dhe Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë.

Gjykata Kushtetuese, për çështje të kësaj natyre që kanë të bëjnë me kërkesa të individëve për shkelje të të drejtave kushtetuese, e përqëndron kontrollin e saj vetëm në respektimin e parimeve për të garantuar një proces të rregullt ligjor dhe nuk i hyn analizës së provave dhe zgjidhjes së çështjes në themel. Në këtë kuptim, pretendimet e kërkuessve nuk gjejnë mbështetje në nenet 42, 131 e 134 të Kushtetutës. Në tërësi, pretendimet e parashtruara nga kërkuessit dhe të paraqitura në tetë pikat e kërkesës, ngrenë probleme të analizës e çmuarjes së provave, të cilat kanë të bëjnë me kompetencën ekskluzive të gjykatave të zakonshme dhe që nuk mund të vlerësohen nga Gjykata Kushtetuese. Vlen të theksohet se mospranimi nga gjykata e kërkesave dhe pretendimeve të palëve nuk do të thotë se atyre u janë shkelur të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor. Përkundrazi, dëgjimi i pretendimeve të palëve dhe rrëzimi i tyre nga gjykata me vendim siç është vepruar në këtë rast, i shërben respektimit të të drejtave për një proces të rregullt ligjor. Prandaj, nuk mund të konsiderohet shkelje e parimit kushtetues për një proces të rregullt ligjor mospranimi nga gjykatat për kryerje të ekspertimit të vendimit gjyqësor nr.518, datë 2.2.1939 të Gjykatës së Paqit Tiranë dhe as refuzimi për të thirrur Teqen Halvetiane si palë të tretë në gjykim. Ato vlerësohen në bazë të ligjit nga gjykatat e zakonshme, të cilat vendosin për pranimin ose refuzimin e kërkesave të tilla.

Gjykata nuk është e detyruar të pranojë apriori kërkesa të tilla, por pas dëgjimit të pretendimeve duhet që, në rast mospranimi, t'i refuzojë ato me vendim, ashtu siç është vepruar edhe me kërkesit. Në këtë aspekt, kërkesve nuk u është shkelur ndonjë e drejtë kushtetuese për proces të rregullt ligjor sepse pretendimet e tyre janë dëgjuar, shqyrtuar e refuzuar nga gjykata në bazë të ligjit.

Refuzimi i kërkesave që gjykata u ka bërë kërkesve me vendim të ndërmjetëm, analiza dhe çmuarja e provave të administruara dhe dhënia e vendimeve mbi bazën e tyre nuk kanë të bëjnë me shkelje të të drejtave kushtetuese për një proces të rregullt ligjor.

Edhe përsa i përket pjesës tjetër të kërkesës, që ka të bëjë me shfuqizimin e vendimeve të rishikimit, në të nuk evidentohen shkelje të të drejtave kushtetuese për një proces të rregullt ligjor dhe as përmendet qoftë edhe ndonjë shkelje e dispozitave të Kodit të Procedurës Civile. Sipas shkronjës “a” të nenit 494 të Kodit të Procedurës Civile, duhet të jenë zbuluar rrethana apo prova të reja të cilat nuk mund të diheshin nga pala dhe jo prova shkresore që janë administruar në gjykim siç ka ndodhur në rastin konkret. Lidhur me pretendimin tjetër që gjykatat kanë gabuar që nuk kanë pranuar se vendimi nr.518, datë 2.2.1939 është i falsifikuar e për rrjedhojë duhej të pranohej kërkesa e rishikimit, çmohet se nuk ka mbështetje ligjore, prandaj me të drejtë është rrëzuar nga gjykata. Kjo për faktin se, sipas nenit 495 të Kodit të Procedurës Civile, “rishikimi i vendimeve për rrethanat e parashikuara në shkronjat “b, c dhe ç” të nenit 494 të këtij Kodi lejohet kur ato rrethana janë vërtetuar me vendim penal të formës së prerë”.

Përfundimisht, Gjykata Kushtetuese çmon se kërkesa e paraqitur nga kërkesit nuk vërteton që atyre t'u jenë shkelur të drejtat kushtetuese për një proces të rregullt ligjor.

PËR KËTO ARSYE:

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, duke u bazuar në nenet 131 e 134 të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë, si dhe në nenin 72 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Rrëzimin e kërkesës.
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.